

Oslo, 25.2.2025

Til Stortingets energi- og miljøkomite

Høring – Representantforslag om Statkraft og mer vannkraftutbygging

Norsk Friluftsliv viser til representantforslag 78 S (2024–2025) (Dokument 8:78 S (2024–2025)) om Statkraft og mer vannkraftutbygging.

Norsk Friluftsliv representerer de 19 store frivillige friluftslivsorganisasjonene i Norge, med til sammen over en million medlemskap og nær 5000 lokale lag og foreninger. Norsk Friluftsliv skal blant annet ivareta allemannsretten, fremme det enkle og naturvennlige friluftslivet og sikre friluftslivets naturgrunnlag. Som en del av dette arbeidet, jobber vi for å styrke hensynet til natur og friluftsliv i politikk, planer og lovverk.

Innledning

Verden står nå overfor to eksistensielle menneskeskaptede kriser; tap av naturmangfold og klimaendringer. Arealinngrep og nedbygging av natur er den viktigste årsaken til tap av naturmangfold, samtidig er måten vi bruker våre landområder på, en betydelig driver av klimaendringene. Det fundamentale problemet er at begge krisene skyldes at mennesket tar for stor plass og bruker for mye av jordas ressurser, noe som fører til at vi ødelegger selve grunnlaget for vår økonomi, matsikkerhet, helse og livskvalitet.

Dette betyr at vi ikke kan løse den ene krisen på bekostning av den andre krisen. Det vil si at vi ikke kan løse klimakrisen med fortsatt ødeleggelse av naturen.

Kommentarer til forslaget

Med bakgrunn i det vi skriver i innledningen, mener Norsk Friluftsliv det er svært viktig å finne helhetlige løsninger for videre utbygging av fornybar energi, som både hindrer videre nedbygging av naturen og bidrar til å løse klimakrisen.

Vi kan ikke se at dette representantforslaget fremmer slike helhetlige løsninger. Tvert imot vil dette forslaget kunne medføre ytterligere naturtap.

Dette vil også komme i konflikt med Norges internasjonale forpliktelser til å stanse tap av natur. En storstilt vannkraftutbygging, som dette representantforslaget kan føre til, kan vanskelig gjennomføres uten å komme i konflikt med disse internasjonale konfliktene.

I framtidens energipolitikk må vi derfor prioritere tiltak, som tar hensyn til både klima, natur og mennesker. Vi må også prioriterer hva vi, som samfunn, skal bruke den verdifulle energien på.

Norsk Friluftsliv mener derfor:

- Den mest miljøvennlige energien er den vi faktisk ikke bruker, og derfor må potensialet i spare- og energieffektiviseringstiltak hentes ut før det vurderes å bygge ut ny fornybar energiproduksjon, som fører til ytterligere naturinngrep.
- Behovet for ny fornybar energiproduksjon må dekkes av de tiltakene med lavest mulig miljøavtrykk, blant annet opprusting av eksisterende vannkraft, solenergi på fasader, tak og grå arealer, grunnvarme og bedre utnyttelse av overskuddsenergi fra industrien.
- Vernede vassdrag må forbli vernet.

Den delen av forslaget som legger opp til bedre økonomiske rammer og tydeligere instruks om å prioritere oppgradering av eksisterende vannkraftanlegg, er derfor positivt i møte med klima og naturutfordringene.

Norsk Friluftsliv vil imidlertid sterkt advare mot en ytterligere satsing på småkraftverk. Dette gir lite energi og store naturinngrep, noe som nylig ble godt illustrert av NRK i artikkelen [Elv i fare](#).

Norsk Friluftsliv vil også advare mot å splitte opp kompetansemiljøet i NVE. NVE har mye og viktig kompetanse på behandling av konsesjoner og oppfølging av disse, enten det dreier seg om vannkraft, vindkraft eller andre energiformer. Flytting av konsesjonsbehandlingen av småkraftverk ut til et av NVEs regionkontorer, er derfor ingen god løsning.

Vennlig hilsen
Norsk Friluftsliv

Hans Erik Lerkelund
fagsjef naturforvaltning